

VÕRDSED VÕIMALUSED

TEABELEHT

Eesti ühiskonna lõimumise monitooringuga (EIM) on võrdsete võimaluste tajumist mõõdetud alates 2008. aastast. Hinnanguid avalike teenuste kättesaadavuse võrdsusele uuriti esimest korda 2020. aastal.

Värsked tulemused näitavad, et elanikud tunnetavad võrdses kohtlemises paigalseisu ja mitmes olulises näitajas isegi tagasiminekut. Märkimisväärselt halvemini tunnevad teisest rahvusest elanikud end seoses osalemisega ühiskonnaelus ja sellega, kas neid koheldakse täisväärtusliku ühiskonnaliikmena. Materiaalse heaolu ning hariduse ja kultuuri valdkonnas on tunnetus jäänud samaks.

KUULUVUSTUNNE

2020. aastal tundis suurem osa teisest rahvusest elanikest, et nad on osa Eesti ühiskonnast (76%) ja siin teretunud (62%).

Samas on endiselt arvestatav hulk teisest rahvusest inimesi, kes ei tunne end osana ühiskonnast (19%) või teretununa (29%).

Veelgi enam on neid, kes ei tunne end Eestis täieõigusliku ühiskonnaliikmena: 38% tunneb end teisejärgulisena ja 40% tunneb, et ei suuda oma huve kaitsta.

Samuti on väga palju teisest rahvusest inimesi inimesi (70%), kes ei näe võimalust Eesti ühiskonda mõjutada. Neljandik teisest rahvusest elanikest tunnetab sageli sallimatust enda suhtes oma rahvuse tõttu.

Eestlastest tunneb end teisejärgulisena 14%, võimetust oma huve kaitsta tajub 28% ja 52% leiab, et neil on vajaka võimalustest ühiskonda mõjutada.

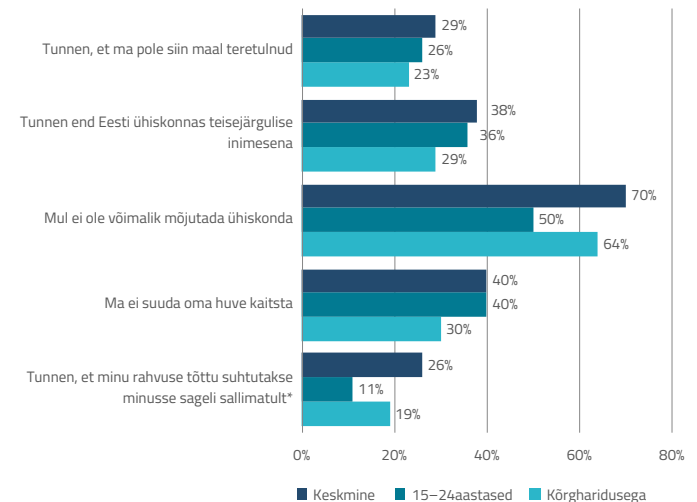
Kui 2017. aastaks olid teisest rahvusest inimeste hinnangud varasemaga võrreldes tublisti paranenud küsimuses, kas neil on Eesti ühiskonnas võrdsed võimalused, siis 2020. aastaks on need näitajad taas märkimisväärselt halvenenud.

Täieõigusliku ühiskonnaliikmena tunneb end inimene, kellel on soovi korral võrdne võimalus ühiskonnaelus kaasa rääkida. Teisest rahvusest elanikud hindavad oma võimalusi osaleda

kodanikuühendustes, otsuste tegemises kohalikul tasandil ja poliitilises tegevuses kesisemaks kui eestlased.

Oma võimalusi osaleda kodaniku- ja vabauhendustes ning olla kaasatud kohaliku tasandi otsustamisse tunnetavad keskmisest veidi sagedamini võrdsena teiste rahvuste kõrgharidusega esindajad. Ida-Virumaal elavad teisest rahvusest inimesed arvavad keskmisest tunduvalt harvem, et neil on võrdsed võimalused tegeleda poliitikaga (11%).

Joonis 1. Teisest rahvusest elanike vastused küsimusele „Kuivõrd nõustusite järgmiste väidetega?“ (vastused „Täiesti nõus“ ja „Pigem nõus“).

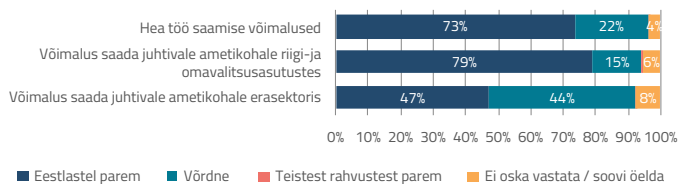
Allikas: EIM 2020

VÕRDSUS MATERIAALSES HEAOLUS JA TÖÖELUS

Ainult viiendik teisest rahvusest elanikest hindab enda ja eestlaste materiaalses heaolu ning võimalusi võrdseks, 73% seevastu peab eestlaste olukorda paremaks.

Iseäranis teravalt tunnetavad materiaalse heaolu erinevust Ida-Virumaal elavad teisest rahvusest inimesed, kellest ainult 14% peab võimalusi võrdseks ja 83% leiab, et eestlaste olukord on palju või veidi parem. Ka hea töö saamise võimalusi hindavad teiste rahvuste esindajad eestlastel tunduvalt paremaks (73%). Need hinnangud ei ole võrreldes 2017. aastaga oluliselt muutunud.

Joonis 2. Teisest rahvusest elanike vastused küsimusele „Kuidas hindate eestlaste ja teistest rahvustest inimeste võimalusi järgnevatel valdkondades?“

Allikas: EIM 2020

EESTIKEELNE HARIDUS

Teisest rahvusest inimestest peab enda haridus- ja enese-täiendusvõimalusi eestlaste omadega võrdseks 38% ja nende omadest halvemaks 57%.

Kuigi eestikeelses koolis nähakse palju head (eelkõige hinnatakse eesti keelest erineva emakeelega õpilaste konkurentsivõime kasvu), leitakse selles ka halba.

Kardetakse, et eestikeelses koolis on eesti keelest erineva emakeelega õpilastel raskem omandada aineteadmisi (49%) ja neil tekib stress (50%). Üle kolmandiku teisest rahvusest elanikest näeb eestikeelses õppes ohtu ka nende laste kultuurilisele ja rahvuslikule identiteedile.

RAHULOLU TEENUSTEGA

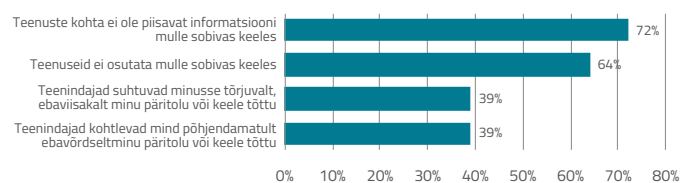
Üle poole teisest rahvusest elanikest (59%) leiab, et teenused on Eestis sõltumata rahvusest võrdselt kättesaadavad, kuid kolmandik (32%) on seisukohal, et eestlaste võimalused on kas veidi või palju paremad.

Valdav osa teiste rahvuste esindajatest on rahul lasteaija- ja muu lastehoiuteenuse kättesaadavusega (92%), ühistranspordi (91%), korra- ja turvalisuse (83%), huvihariduse (83%), põhi-, kesk- ja kutsehariduse (81%) ning ametlike toimingute (78%) kättesaadavusega.

Eestlastest märksa vähem rahul on teisest rahvusest elanikud tööturuteenuste (52% rahul), arstiabi (57%) ning täiskasvanu- hariduse ja ümberõppe (69%) kättesaadavusega. Eesti keele õppe kättesaadavusega on rahul pool teisest rahvusest inimestest (52%).

Teisest rahvusest elanikud on teenuste kättesaadavusega rahulolematud peamiselt keelebarjääri tõttu.

Joonis 3. Põhjused, miks teisest rahvusest elanikud ei ole rahul teenuste kättesaadavusega.

Allikas: EIM 2020